

izravnano savezu s umnoženjem plavećnih sredstva u optociju. „Kad bi Njemačka bila jedina zemlja, čija se valuta pogršala, tad bi ovo običajno tumaćenje još vrijedilo. No pošto se pogršala valuta i svih ostalih zaraćenih, pa i neutralnih zemalja, to nije uzrok sasna jasan; povalja plavećna bilanca na jednoj i nepovoljna na drugoj strani, nije uzrok pada tečajeva.“ Na temelju ovog shvaćanja prelazi onda profesor Casel na posljedice pada mjenničnog tečaja poslije rata. Taj problem poslije rata biti će veoma zažrtan: Na jednoj će strani biti orijaks potreba izdavanja novca, pa će ju se nastojati odgoditi. Uz to će ratni tereti biti nerazmjerno teži, ako bi se valuta podigla na staru visinu. Stvarni teret rentovnog plaćanja od jedne milijarde marke usudvostučiti, ako novaćna jedinica ima dvostruko jaču kupovnu snagu. Zato će se buduću ministri financija radje držati niskog nego li visokog tečaja.

S druge se strane ne smije predviđati, da nekoćenje postavlja u nabitio težite na popravak svog tečaja, koji spada u Njemačku. Ako bi se samo zadovoljilo s jednostavnim podizanjem tečaja na staru visinu, tad je problem još razmjernio jednostavan, pošto je u drugim valutama smanjen tečaj, to između njih ne će biti teško postići paritet. Ako Njemačka, Francuska i Rusija poslije zaključka mira, budu morale izdati veće kolićine svojih zlatnih zalih, tada može vrijednost zlata znatno pasti. To će se osobito onda dogoditi, ako neutralne zemlje, poput Švedske, odbiju dalje primanje zlata. Pod takvim prilikama će obezvrijednoće valute evropskih država lahko uspostići paritet sa zlatom, pošto će vrijednost zlata jednostavno pasti na njihov nivo. Doduše, može se dogoditi i obratan slučaj, da države nastave gomilanje zlata, pa da uslijed toga vrijednost zlata poraste. Tad će naravno, uspostava pariteta sa zlatom biti veoma teško. Sad se li blizu ne da predviđati, kojim će putem udari evropske države poslije rata. Budućnost zlata obavljena je tamom, pa je njegov odnošaj prema valuti takovo pitanje, na koje sad nitko ne može dati temeljiti odgovor.

Domaće Vijesti.

Za naredni blagdan, naknadno položio gosp. Jakob Mallig sa Nj. V. B. „Vulkan“ K 2.

Premještenje hrvatske gimnazije iz Pazina u Volosko? Kako se čuje, premjestiti će se hrvatska gimnazija iz Pazina u Volosko. Upravna komisija za Istru bi se prama istim glasinama preselila u Pazin.

Iz Hrvatske.

Svećanost u korist „Crvenoga križa“. Za svećanost u korist „Crvenoga križa“, što će održati dne 15. o. mj. u gradskom Giardinu na Rijeci, čine se velike pripreve. Sudeć već po tome, bit će ovo jedno od najvećih zabava, što ih je dosele na Rijeci bilo.

Poziv vojnim obveznicima. Gradska uprava u Budimpešti obelodanjuje, da se svi vojni obveznici od 19. do 50. godine, koji su na zadnjim stvarnima proglašeni sposobnima, moraju prijaviti na dan 28. kolovoza na određena im mjesta.

Za ribare i vlasnike čamaca. Javljaju iz Rijeke: Vojnička oblast upozoruje pućanstvo, da svi ribarski i privatni čamci moraju u noći biti providjeni svjetiljkom, bili onim luci ili izvan nje. U protivnom će slučajno pućati na njih vojnićke straže.

Iz Dalmacije.

Zahvala Nj. Velićanstvu pućanstvo Dalmacije. „Smotra Dalmatinska“ donosi sljedeće pripćenje: „Njegovo c. i k. apostolsko Velićanstvo s osobitim je zadovoljstvom premilostivo pri-

mlilo na previšnje znanje osjećaje nepromjenljive vjernosti, privrženosti otadžbeniće ljubavi pućanstva Dalmacije, izražene brojnavo prigodom 50. godišnjice slavne pomorske pobjede pod Visom, te se udostojilo premilostivo narediti, da se svima saopći najtoplija previšnja zahvalnost.

Iz Hvara javljaju, da je pred nekoliko dana doplovilo na njihovu obalu: tri sanduka dobro pakovanog finog engleskog sapuna, do 120 kg finog činog voska. Sva je prilika, da je ova roba od kakve nastadale neprijateljske ladje u južnome Jadrano, koju je strujia i žućina bacila do Hvara.

Osudika na pitkoj vodi u Dubrovniku. Dalmatinske novine javljaju, da vlada u Dubrovniku i okolici, uslijed presahnuća mnogih izvora, osudika na pitkoj vodi. Ista nestaćica vlada i u Cavtatu, akoprem je mjesta opskrbljeno novogazradnim vodovodom.

Ustrijeljen. Javljaju iz Ercegovoga: Dne 29. srpnja o. b. bio je ovdje ustrijeljen Gjurio Zenović u Budve, osudjen na smrt od ovog c. i k. vojnoga suda radi veleizdaje. Za vrijeme crnogorske okupacije bio je Zenović guverner u Budvi.

Razne Vijesti.

Njemački gorostas u zraku. Iz Amsterdama javljaju po otañošim informacijama, da će dobiti novi gorostas „Zeppelin“ također im. „Deutschland“. Dizati će se do nevjerojatne visine, ne će mu se neprijateljski aviatari moći nikako približiti. Grof Zeppelin je navodno jur letio s tim novim gorostasom do obale Engleske.

Rusofilii Bratiano. Organ Filipescu-a, „Epoca“ spoćitue Bratiano, da sam lansira sensationale vijesti o intervencije Rumunjske u vojne, dok da misli i radi sasna drukcije. Njegovo da je ponašanje do skrajnosti sumnjivo, pa je nužno sasna jedno: protjerati čovjeka, čija je politika sasna jać.

Manifest ruskog cara Poljacija. Prema vijesti iz Petrograda izaći će manifest cara Nj. kole Poljacija sredinom augusta. O sadržini vijesti, što će ih car dati Poljacija, kolaju razna mišljenja. Pred par se dana javilo, da će manifest obećati opširnuju autonomiju, dok se sada javlja, da će biti konciznije mnogo skromnije, negoli je to bilo projektirano po bivšem ministru Sazanovu. Ruski reakcionarci protiv im se jur sada vrlo ostro pa su izrućili min. predsjedniku poseban memorandum, u kojemu se ističe, da je opasno dati Poljacija autonomiju, jer će to kasnije zahtijevati i drugi neruski narodi.

Engleska u Rusija. Uplivni konservativni engleski zastupnik sir John Rolleston piše u „Morning Post“ uvodni članak, u kojemu se zauzima za ponovu ustanovu prave konzervativne stranke, koja bi imala segnuti u svojoj izvanjskoj politici i opet na temelju načela Disraelija. Kod toga ističe izrićito načelo, da mora Engleska sa svim silama preprijetiti, da se u Maloj Aziji raširi kakva valesica, koja bi mogla biti u buduće neprijatelj Engleske. Jasno, da misli time Rolleston na Rusiju i da već sada računa s vjerojatnošću, da će doći među Engleskom i Rusijom do velikoga konflikta.

Tako Ionescu moli za oproštenje. Nekoji njemaćki listovi bilježe, da je Tako Ionescu zamolio u svom listu „La Roumanie“ kraja za oproštenje radi zanesenih mu uvreda u posljednjoj rusofilskoj skupštini. U listu slavi kraja osobitim načinom i iznašja njegove zasluge za Rumunjsku. Na koncu ističe, da je diastija za Rumunjskoj visoko štovana i ljublena.

Proslave u Italiji. Vijest o zauzeću Gorice uzbudila je u Italiji veliko oduševljenje. Svuda su se držale manifestacije, koje su se nekodim mjestima svršile s krvavim sukobima i palozom. U Viareggio napala je masa tela, na kojemu je bila razobijesena austrijska zastava. Došlo je do krvavih tućavnja sa policijom.

Izjava generala Belajjeva. Ruski šef generalnog štobara imao je ovih dana razgovor sa generalom Belajjevim, koji je izjavio: Možda da će rat potrajati još godinu dana, a možda i pol-druć godine. Svakoako još nije došao čas, da se sklopi mir. Da dodje sada do mira, mi bismo ga opet imali samo za nekoliko godina. Zato se i bijemo u ovaj čas za mir, i to za pravi, trajni mir. Na koncu je izjavio general Belajjev o odnošajima između Švedske i Rusije, da sa švedske strane Rusiji za cijelo ne prijeti nikakva opogiba.

Brije kraja Nikite. Iz Pariza javljaju, da je bio posjet crnogorskog kraja Nikite kod predsjednika Poincare više nego li formalnoga znaćaja. Kraji je bio u posljednje vrijeme u svom francuskom prognostu svako čono dostu nezumiereniji uslijed izostale, tako često navještanave oženive savaznika na Balkanu, koja bi mu imala i opeta vratiti izgubljenu zemlju. Tada radi smatrao je potrebitim razgovor s Poincareom.

Kako se u Parizu vratio, obćao je Poincare kralju svećano, da će antanta Crnogori isto tako kao i Belgiju opeta obnoviti. Kada i kako će se to dogoditi, toga nije Poincare rekao.

Zatvorena ruska granica. Iz Bukarešta dolaze vijesti, da su ruske čete potpuno zatvorile granicu naprama Bukovini. Svim rumunjskim pogranećim živoroćnicima zabranjen je istodobno prilaz u Bukovinu. Otprema rumunjskih listova u Bukovinu sasna je obustavljena. Osim kod Renija, zatvorena je ruska granica i na svim ostalim toćkama Rumunjske. Kontrola je kod Renija varenro postroena.

Odsutnost ili opoziv? Atenska se štampa bav škorim odlaskom francuskog poslanika u Atenu pa se pita, da li je u tome po srijedi sama odsutnost ili se možda radi čak o opozivu. Uporno kruži vijest, da će poslanici Engleske i Francuske uopće napustiti Atenu.

Požar u Italiji. Preme vijesti iz Zeneve izbio je u području Savoje ogroman šumski

požar. Uz sva nastojanja velikog broja vatrogasaca i vojnićva nije dosele uspjele požara ni lokalizirati, već naproiv zauzima sve veće dimenzije. Vojnićva je uspjele zaštititi od požara tek nekoća sela i imanja.

MALI OGLASNIK.

Traži se na prodaju bisernica, pa ako imate i za popravak bita. Obratiti se na upravu ovog lista.

KINO Crvenog križa

ULICA SERGIA BROJ 34. Krasna Sassa

Veseloigra u 3 čina sa Hanni Weisse u glavnoj uloz.

Saša-Mester tjedan br. 81

Neprekidne predstave. Ravnateljštvio si pridražuje pravo promijeniti raspored.

ULAZNINA: I. prostor K 1.--; II. prostor 40 F. Ući se može kod svako slike.

„Hrvatski List“ može se kupiti već u 6 i pol sati ujutro u našoj prodavonici Via Sissano broj 3 (Upravu „Il Gazzettino di Pola“), gdje se prodaje takodjer „Polair Tagblatt“.

Sjećajte se Crvenog Križa

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI posluje

opet redovito u svojim prostorijama

Narodni dom, I. kat, desno

Ured je otvoren svaki delavni dan: od 9—12 sata prije podne te od 4—6 sata poslije podne.

Za nadorni odbor: Dr. Lovro Scalfier
Za upravni odbor: Dr. Ivo Zuccon

AUGUST SENO. A

Vladimir.

(Nastavak.)

„Tko vam to veli, milostiva?“ osmjehnu se podžupan. Ja još nijesam bio u tom kraju, zato mi je zanimiv, za mene bar Amerika. Zagreb ostaje uvijek Zagreb, a ja na nesreću poznajem svaki zakutak Zagreba, poznajem na tanko životopis svega krasnoga spola zagrebaćkoga, poznajem paće i koleđar svih krasotica, a to je svakakvo mnogo. Do tom vidite, da me na glavni grad ne može toliko zanimati, jer zanimivo je samo, što je nepoznato. Ovdje sam tudj, ovdje me sve zanima bez razlike vjere, stališa, spola i dobe.“

„Idite, idite!“ zagrozi mu se na pol pomirena sudinja pristom. „Ako smo mi vama nepoznati, nijeste vi nama. Glas vašega imena dopro je i u našu županiju.“

„Je li moguće? A šta veli taj glas?“

„Ja vam to mogu reći, nijesam mlada djevojka. Već, da se vaše srce mijenja kao mjeseć, da svaki dan jurišate na drugo žensko srce.“

„Molim.“ odvratila se Dobrančić, „mjeseć je uvijek cijel, samo što ga ljudi vide pod razlikom spodobom. Dosađ nije nitko proućio mojega srca, dosađ nema nitko pravu suditi o njemu. Toliko vam mogu reći, da je cijelo, ne, tekneto.“

„Idite, vi se šalite, gospodine podžupane, vi valjda nećete reći, da još nijeste imali drag.“

„Jesam, dakako, to jest, što svijet dragom zove; što ja dragom zovem, nikad. Ja sam mnogo srdaca osvojilo, ali moje srce nijedna.“

„Što nije ozbiljno, puća je igra. Ljubav mora ozbiljna biti.“

„Nu to čudo od ženske biti htjela vidjeti, koja bi vas mogla svladati.“

„Vjerujte, i ja, jer još je ni ja ne vidih takove ženske, a takovo samotno živanje već mi dosađuje.“

„Takova ženska morala bi valjda biti krasna, bogata, zanimiva, naobraćena, okretna, fina, krep-sna i tako dalje.“

„Prestanite, molim. Takove ženske, koja bi u sebi imala sve te vrline, nema na svijetu. Samo Jud zatravljemik može letjeti za takovim fantomom. Moja žena moći će imati nama, ali moral će biti takova, da me zahvati kao patak mahu, da se ne mogu maći; moja žena moral će mi svladati u jednom pogledom, u kratko — ja vam toga ne mogu opisati — moja buduća žena moral će biti jakova, da rući: Bila ti kakva mu drago, ti moraš moja biti, izvan tebe nema žene na svijetu. Imao sam dosađ sto ropkinja; ja tražim ženu, kojoj ja moram robom biti.“

„Ja vas ne razumijem, ali se bojim, da biste se prevartili mogli, ne proućiv buduću svoje žene.“

„Ljubav ne smije studije praviti, ona nema kada to činiti.“

„Jeste li možda i amo došli, tražitii nenadnu ženu?“

„Možebiti; — ali ću se sutra vratiti u Zagreb.“

„To jest, ovdje nema ništa za vas?“

Dobrančić je odgonetno taj zmijški pogled, ili je bar posve pravu slutio, da je svojim razlaganjem uvrijedio tašto žensko srce. Nu ovaj raspravni bio si skoro kraj, jer se gosti digode na poziv klavira iz oblićnje sobe. Klara reće posve glasno:

„Hvala Bogu! Carstvo Baha prestaje i sa njime ludu ćevrljanje u koćemćem i ničem. Terpsi-hori vraća se stara vlast.“

Društvo dićući se uskomeša se na sve strane. Klara poleti u sobicu pred veliko ogledalo, da koga pogladi; nu kad se povratii u dvoranu, gdje je najmlinje muzikaćk slavitim lupanjem po tipkama upravu oglasivao nu uvod kadritre, ne bijaše već grofćica, s kojim je Klara engožavana bila. Djevotika omjeri očima dvoranu i zapovjedi otuć vrlo ostro, neka potraži plešan. Stari se Klemenći motao zabrinut po dvoranu kao usplašeni patak, zaplićuće se među parove, koji su se uprav počeli razredživati. Badava, grofiću ni traga. Tad poleti starać upravu k domaćici, od koje sazna, da je grofćeva mat poslala kipažuć uz posve katodrićku zapovjed, da dodje smjesta kući, a mladić stideći se toli ostra turtošava, umaknu kradomice poljubiv sasno gospodaricu u ruku. Uto nesreće! Stari se Klemenću počeo ćesati za uhom te plahu pozirati prema kuci palaće, gdje je Klara gjenjena lica, podvmitih ruku stajala i moćnom bijesno po podu lupkala.

„Al za pet rana božjih, moćno Klarica ostat će bez kadritre!“ bjedovale starac; „to je kukavno, to nije kavalrićki.“

„Ah! Ah! sklaćape Kamenićka ruke, ne, ne, to ne može biti, to ne smije biti. Ah ta vidite! Uto pomoćti. Ta moćno Lakro stoji ondo za izgraćim stolom u drugoj sobi. Alu ću ga! Bješe kavalrić. Ajdmo, ajdmo po njega!“

Po tim rijećima povuće Kamenićka za sobom starca, koji je od užasa brisao znoj sa čela.

„Izvolite tetko?“ odvratii podžupan krenu glavom.

„Magnificće!“ jećae Klemenći sklaćajuci ruku u „Lacko!“ ponovi tetka, „gospodijcu Klara ni nevjero je plesać. Budi mu ti zamjenikom.“

„Magnificće, nego humilime.“ propenta gotovo kroz plać starac.

Dobrančić se nešto lećnu, ali se brzo poklo rećav: „Drago volje!“ i podje s tetkom i starcem pred Klara, kojoj domaćica razjasni sve nepriliku.

„Dopustite, gospodijce.“ reće Lacko mirući „da budem zamjenikom kavalira, komu je isprućto ćući i slast namijenjena bila. Nadam ću tvrdvo, da ćeće unaprijed oprostiti, moćoj slabosti, pošto je u ovaj par tim slabiji, ali me je nenadni slučaj zavukao od karata u koler Terpsi-horion i k tomu doćljivo prvakinji u svećjeline.“

„Primam vašu ponudu, gospodine podžupane odvratii Klara krasno sa nekim žoradim zadovolstvom. „Opraštam vam unaprijed sve mane, što imate i nemate. Ustolost je ta isprika po svim uvjedia, jerbo je kadritla toli kratak ples, da ni ni nijedniji pardantiro. Ako ste od zagrebakć silnih plesova zaboravili koju figuru, poprat ću vas. Izvolite!“

Klara stavi posve junaćki svoju pod Lacko ruku i podje s njim red. Kadritla otpoće on lijenim takom, koji kod plaćena dremovna mu kaša postlie večere drugacije biti ne može. N uređeno se prepilathu parovi smijui se, ćevrljanje grijeeć, dok su stara gospoda u drugoj sobi pušila i pila uz tlak, a naburene, naćkica matere ponešio grupu smijećeeć se s kraja slabji svaki korak svojim razmaćeeć švicarica. Klara leblila dvoranom, a podžupan je stupao za nj nebahjnim korakom.

(Nastaviti će se.)